

**Dostosowania wymagań edukacyjnych, warunków nauki
do możliwości psychofizycznych ucznia i jego potrzeb oraz sposoby
indywidualizacji pracy na zajęciach
w zakresie przedmiotów humanistycznych
w Szkole Podstawowej nr 28 im. Kornela Makuszyńskiego w Poznaniu**

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 373) – § 2. dostosowania wymagań i warunków nauki stosuje się na podstawie:

1. orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego oraz ustaleń zawartych w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym;
2. orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania;
3. opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, o specyficznych trudnościach w uczeniu się;
4. innej opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, wskazującej na potrzebę takiego dostosowania;
5. rozpoznania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia dokonanego przez nauczycieli i specjalistów (dotyczy uczniów objętych w szkole pomocą psychologiczno-pedagogiczną).

Uczniowie z inteligencją niższą niż przeciętna

Ogólne zasady postępowania z uczniem o inteligencji niższej niż przeciętna:

- omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności,
- pozostawianie więcej czasu na jego utrwalenie,
- podawanie poleceń w prostszej formie,
- unikanie trudnych, czy bardzo abstrakcyjnych pojęć,
- częste odwoływanie się do konkretnego, przykładu,
- unikanie pytań problemowych, przekrojowych,
- wolniejsze tempo pracy,
- szerokie stosowanie zasady pogłębienia.
- odrębne instruowanie dzieci.

JĘZYK POLSKI

Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

- zmniejszanie ilości, stopnia trudności i obszerności zadań,
- dzielenie materiału na mniejsze partie, wyznaczanie czasu na ich opanowanie i odpytywanie,
- wydłużanie czasu na odpowiedź, przeczytanie lektury,
- wprowadzanie dodatkowych środków dydaktycznych np. ilustracje,
- odwoływanie się do znanych sytuacji z życia codziennego,
- formułowanie pytań w formie zdań o prostej konstrukcji powołujących się na ilustrujące przykłady,

- częste podchodzenie do ucznia w trakcie samodzielnej pracy w celu udzielania dodatkowej pomocy, wyjaśnień,
- należy zezwolić na dokończenie w domu niektórych prac wykonywanych na lekcjach,
- dyktanda przeprowadzać indywidualnie w wolniejszym tempie, gdyż dzieci te często nie nadążają za klasą,
- potrzeba większej ilości czasu i powtórzeń na opanowanie materiału,
- zmniejszanie oraz dzielenie materiału na mniejsze partie, wyznaczanie czasu na ich opanowanie i odpytywanie

JĘZYKI OBCE:

Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

- prezentowanie nowych treści i zadań za pomocą obrazków (flashcards) zamiast słów bądź kombinacja jednych i drugich
- podczas prezentacji materiału zestawianie zjawisk gramatycznych języka polskiego ze zjawiskami gramatycznymi charakterystycznymi dla języka obcego
- objaśnianie nowych wyrazów za pomocą polskiego odpowiednika, w formie opisowej podania synonimu, obrazka, tworzenia związku z nowym wyrazem (w kontekście)
- stosowanie technik skojarzeniowych ułatwiających zapamiętywanie słownictwa i zwrotów językowych
- dawanie więcej czasu na zastanowienie się i przypomnienie słówek, zwrotów; na opanowanie określonego zestawu słownictwa
- umożliwienie kilkukrotnego wysłuchania słownictwa, zwrotów czy dłuższego tekstu słuchanego
- umożliwienie jednoczesnego słuchania i śledzenia tekstu z wodzeniem palcem po nim
- niewyznaczanie do czytania tekstu z zaskoczenia, wbrew woli ucznia
- liberalne ocenianie poprawności ortograficznej i graficznej pisma (tolerowanie przestawiania i opuszczenia liter, mylenia liter i wyrazów o podobieństwie graficznym)
- nakładanie większego nacisku na wypowiedzi ustne
- podczas wypowiedzi ustnych naprowadzanie poprzez pytania pomocnicze
- docenianie aktywności ucznia

HISTORIA, WOS, PLASTYKA, MUZYKA:

Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

- w związku z dużym problemem w selekcji i wyborze najważniejszych informacji z danego tematu można wypisać kilka podstawowych pytań, na które uczeń powinien znaleźć odpowiedź, czytając dany materiał (przy odpytywaniu prosić o udzielenie na nie odpowiedzi),
- pozostawianie większej ilości czasu na przygotowanie się z danego materiału (dzielenie go na małe części, wyznaczanie czasu na jego zapamiętanie i odpytywanie),
- podpowiadanie tematu pracy plastycznej czy technicznej, częste podchodzenie do ucznia, ukierunkowywanie w działaniu,
- pozwalanie na korzystanie ze śpiewników, zapisów nutowych,
- liberalne ocenianie wytworów artystycznych ucznia,
- w ocenianiu zwracanie większej uwagi na wysiłek włożony w wykonanie zadania niż jego ostateczny efekt.

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

Dysgrafia

Dostosowanie wymagań będzie dotyczyło formy sprawdzania wiedzy, a nie treści. Wymagania merytoryczne, co do oceny prac pisemnych są ogólne, takie same jak dla innych uczniów, natomiast sprawdzanie pracy może być niekonwencjonalne.

Poniższe dostosowania dotyczą wszystkich przedmiotów szkolnych, które wymagają umiejętności pisania:

- nieocenianie poziomu graficznego pisma i jego estetyki,
- możliwość pisania drukowanymi literami,
- zapewnić więcej czasu na prace pisemne podczas lekcji,
- w przypadku, gdy praca pisemna ucznia jest nieczytelna, przepytanie ustnie z danego zakresu materiału.

Dysortografia

W żadnym wypadku dysortografia nie uprawnia do zwolnienia ucznia z nauki ortografii i gramatyki. Dostosowanie wymagań dotyczy głównie formy sprawdzania i oceniania wiedzy z tego zakresu:

- zamiast klasycznych dyktand proponuje się sprawdziany polegające na uzasadnianiu pisowni wyrazów, odwołując się do znajomości zasad ortograficznych,
- popełnionych błędów nie omawia się wobec całej klasy,
- danie uczniowi czasu na przygotowanie się do pisania dyktanda poprzez podanie mu trudniejszych wyrazów, a nawet wybranych zdań, które wystąpią w dyktandzie,
- ocenianie odrębnie merytorycznej strony pracy i poprawność pisowni,
- częstsze sprawdzanie zeszytów ucznia, ustalenie sposobu poprawy błędów, czuwanie nad wnikliwą ich poprawą,
- posadzenie ucznia blisko nauczyciela – umożliwienie zwiększenia koncentracji uwagi, ograniczenie bodźców rozpraszających (zachowania innych uczniów), bliskość tablicy pozwoli na zmniejszenie ilości błędów przy przepisywaniu, zwiększy kontrolę pracy ucznia przez nauczyciela.

Dysleksja

Poniższe dostosowania dotyczą wszystkich przedmiotów szkolnych, które wymagają umiejętności czytania i rozumienia tekstów:

- nienakazywanie czytania na forum klasy,
- upewnianie się czy uczeń właściwie zrozumiał polecenie i czytany tekst poprzez zadawanie mu dodatkowych pytań,
- pisemne sprawdziany powinny ograniczać się do określonych treści, wskazane jest stosowanie testów wyboru, zdań niedokończonych lub tekstów z lukami,
- selekcjonowanie wiadomości do nauki,

- pozwolenie na korzystanie z lektur sfilmowanych, czy też nagrań w formie audiobooków,
- unikanie wyrywania do odpowiedzi, wskazane uprzedzenie ucznia, że będzie pytany, np. na początku lekcji – pozwoli to mu skoncentrować się, przypomnieć nauczony materiał, a także zmniejszy napięcie emocjonalne blokujące ucznia,
- dawanie więcej czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów, w miarę potrzeby pomaganie w ich odczytaniu,
- w przypadku trudności w redagowaniu wypowiedzi pisemnych uczyć tworzenia schematów pracy, planowania kompozycji wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie),
- nieobniżanie ocen za błędy ortograficzne i graficzne w wypracowaniach,
- podanie uczniom jasnych kryteriów oceny prac pisemnych (np. wiedza, dobór argumentów, logika wywodu, treść, styl, kompozycja itd.),
- dawać więcej czasu na prace pisemne, sprawdzanie czy uczeń skończył notatkę z lekcji, w razie potrzeby skracać wielkość notatek,
- uwzględnianie trudności z zapamiętywaniem nazw, nazwisk, dat,
- w czasie odpowiedzi ustnych dyskretnie wspomagać, dawanie więcej czasu na przypomnienie, wydobywanie z pamięci nazw, terminów, dyskretnie naprowadzanie,
- częstsze powtarzanie i utrwalanie materiału,
- zachęcanie do stosowania technik skojarzeniowych, ułatwiających zapamiętywanie,
- zróżnicowanie form sprawdzania wiadomości i umiejętności tak, by ograniczyć ocenianie na podstawie pisemnych odpowiedzi ucznia,
- dzielenie zadań na etapy i zachęcanie do wykonywania małutkimi „kroczkami”,
- niezmuszanie na siłę do śpiewania czy wykonywania ćwiczeń sprawiających uczniowi trudność,
- dawanie więcej czasu na opanowanie danej umiejętności, cierpliwe udzielanie instruktażu.

Uczniowie z zespołem Aspergera

Dostosowania na wszystkich przedmiotach:

- dostosowanie wymagań do możliwości percepcyjnych ucznia,
- formułowanie krótkich, prostych poleceń,
- w związku z trudnościami w generalizowaniu i uogólnianiu – unikanie metafor, skrótów myślowych, dokładne i precyzyjne formułowanie oczekiwań i ocen,
- zwracanie uwagi na potrzebę dodatkowego objaśniania pojęć, zjawisk, zwrotów potocznych, przysłów i upewnianie się, czy uczeń dobrze zrozumiał ich znaczenie,
- ćwiczenie umiejętności rozumienia tekstu czytanego i słuchanego,
- pomoc w dokonywaniu selekcji materiału,
- wydłużenie czasu pracy,
- powtarzanie poleceń/zapisywanie na tablicy (lub w zeszytach),
- zapewnienie miejsca w klasie, które umożliwi monitorowanie i wspieranie w wykonywaniu poleceń nauczyciela,
- dbanie o atmosferę spokojnej pracy,

- korygowanie niewłaściwych społecznie i kulturowo zachowań poprzez wprowadzenie jasnych zasad,
- dbanie o integrację ucznia z grupą rówieśniczą, angażowanie w wydarzenia klasowe i szkolne, unikanie jakichkolwiek form izolowania ucznia od innych, zachęcanie do podejmowania pracy w grupie;
- uwzględnianie, że uczeń z zespołem Aspergera ma ograniczoną podzielność uwagi – formułowanie jednego zadania do wykonania,
- stosowanie pozytywnych wzmocnień i zachęt.

Nauczyciele zobowiązani są do wypracowania własnego warsztatu pracy z różnymi potrzebami edukacyjnymi, uwzględniając powyższe propozycje i wskazówki w zakresie dostosowywania wymagań.